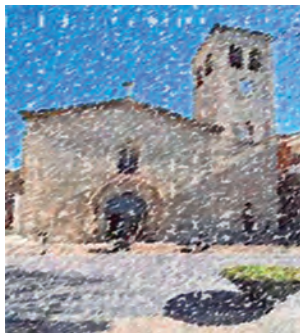

“RÉQUIEM” DE LUIGI CHERUBINI

In memoriam
Antoni Sabaté

COR DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

MONTSERRAT RIOS
Directora

JOSEP MATEU
Orgue

ESGLÉSIA DE SANTA MARIA (FLIX)
Diumenge 27 de maig de 2018, a les 19 h

A Antoni Sabaté, *in memoriam* (1954–2018)

La família i els amics d'Antoni Sabaté hem organitzat aquest concert en memòria seva per diverses raons. En primer lloc, perquè era un amant de la música en totes les seves vessants: des de la clàssica a la popular. Ho demostren: els seus vincles d'anys amb l'Orfeó de Flix com a cantaire, el suport que va donar a la música com a alcalde de Flix —iniciant-se en aquells temps el cicle de “La Primavera Musical” que encara perdura— i com a director dels Serveis Territorials de Cultura de les Terres de l'Ebre, o en els darrers mesos composant fins i tot algunes cançons entre les que destaca “L'Estrella de Flix” que va demanar de sentir repetidament en les seves darreres hores interpretada precisament per veus de la Coral de la URV que l'havien estrenat pocs dies abans durant la presentació del seu llibre *El final del principio. Tiempo de luz a Tarragona*.

Aquesta cançó, “L'estrella de Flix” interpretada avui per la Coral de la URV en ple, va ser també interpretada per l'Orfeó de Flix aquest Dissabte Sant passat com a caramella. Volem agrair a la Coral de la URV i a l'Orfeó de Flix aquest gest així com a Jordi Pasqual, organista de l'Església del Vendrell que la va interpretar a l'orgue el diumenge 28 de gener i que la va gravar perquè la sentís l'Antoni el mateix dia. Sentir com s'havia interpretat a l'orgue que havia tocat el pare de Pau Casals i el mateix mestre el va emocionar especialment.

Volem agrair molt especialment a les entitats i persones que han fet possible aquest concert: a l'Ajuntament de Flix, a la Diputació de Tarragona, a la Parròquia de Flix i al seu responsable el Reverend Miquel Gasulla, a Ana Santos i Isabel Araque pels seus dissenys gràfics del programa, i a diversos amics d'Antoni Sabaté que han volgut col·laborar amb diferents accions en l'organització del concert. Una menció especial per a Alfons Guiu, director de l'Orfeó de Flix per la seva amabilitat, i per a tot l'Orfeó.

La Coral de la URV

Va ser fundada l'any 1991 per la seva actual directora, Montserrat Rios. Actualment està formada per una cinquantena d'estudiants i exestudiants de la Universitat Rovira i Virgili.

El treball seriós i constant que realitza la Coral li ha permès dur a terme un seguit d'activitats que li han donat un prestigi merescut. Així, ha interpretat, entre d'altres, la Missa a doble cor de Frank Martin, la Missa en sol major de Francis Poulenc, els rèquiems de Fauré (que també van cantar a Flix fa uns anys), Duruflé i Mozart, les passions segons sant Mateu i sant Joan de Bach, la Creació de Haydn, el Messies de Händel, la Novena simfonia de Beethoven, la Vuitena simfonia de Mahler, la Missa de Berlín d'Arvo Pärt, la Simfonia dels salms de Stravinsky, la Gran missa en do menor de Mozart i el Salm 42 de Mendelssohn.

Ha protagonitzat col·laboracions amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, la Banda Municipal de Barcelona, l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, l'Orquestra Pablo

Sarasate, l'Orquestra Camerata Mediterrània, l'Orquestra del Conservatori de Vila-seca, Orquestra del Maresme, l'Orquestra Camerata XXI i l'Orquestra Camera Musicae.

També ha dut a terme intercanvis amb altres cors universitaris i ha participat en festivals de música coral a Itàlia, Suïssa, Irlanda, França, la República Txeca, Rússia, Nicaràgua, Guatemala, el Salvador i Portugal.

Orgue: Josep Mateu

Nascut a Tarragona el 1976. Músic eclèctic i polifacètic, reparteix la seva activitat exercint com a compositor i arranador, intèrpret tant de música antiga (organista i clavicinista) com de música de tendències actuals (pianista i sintetista) així com també en la pedagogia de les seves diverses activitats. Va estudiar a l'Escola Municipal de Música Robert Gerhard de Valls i més tard al Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona, en les especialitats de piano, clavicèmbal, orgue i composició. És organista-clavicinista de la Psallite Capella de Música, i col·labora amb l'Orquestra Camera Musicae, la Capella Ducal de Gandia i diversos conjunts vocals. Actualment també és professor de llenguatge musical de Grau professional a l'Escola Municipal de Música de la Selva del Camp i professor de l'Escola Municipal de Música d'Alió, creada i dirigida per ell mateix.

PRESENTACIÓ

Obra original i concert

Cada curs, la Coral de la URV, a banda de concerts del nostre repertori habitual, prepara una gran obra de la història de la música que cantem en arribar la primavera acompanyats d'orquestra o orgue.

Enguany la Coral de la URV ha volgut donar un punt de llum sobre el Requiem de Luigi Cherubini, una partitura oblidada de la programació musical del nostre temps. Es tracta d'una gran obra que en el seu temps va ser un “best-seller” admirat per tothom i que les circumstàncies han fet que en el s. XX i el que portem de XXI s'hagi interpretat en comptades ocasions.

Aquest Rèquiem va ser encarregat a Cherubini l'any 1816, quan era superintendent de la Capella del Rei Lluís XVIII. El motiu era homenatjar els monarques decapitats en plena revolució francesa, Lluís XVI i la seva esposa. Però la seva millor carta de presentació no seria tant la circumstància de la composició sinó les manifestacions d'admiració per part dels més grans compositors del segle XIX i les nombroses ocasions en que es va interpretar (tant que l'impetuós Berlioz es va queixar del “monopoli” que s'havia creat). El mateix Beethoven en va ser un defensor incondicional, havia declarat que si un dia escrivia un Rèquiem voldria que fos com el de Cherubini i va sonar en el seu sepeli.

I, efectivament, aquesta obra d'art va ser el punt de partida de moltes misses de difunts d'inspiració romàntica que es composaren posteriorment ja que incorpora un seguit de característiques proto-romàntiques que influenciarien en compositors com Brahms i Verdi.

Escoltar aquesta obra és escoltar poesia en música i drama en sonogrames, tot emmarcat en una escriptura de fèrries formes acadèmiques, però que té la virtut afegida d'il·luminar unes oracions, unes meditacions i unes escenes de forma sublim. Sensació a flor de pell, que els bons coneixedors dels textos viuran amb una intensitat sorprenent.

No hi ha solistes, tot el protagonisme vocal és per al Cor com si Cherubini hagués volgut que aquesta obra no tingués més protagonistes que la seva música i les veus del cor, i cap altre element que pogués distreure la meditació sobre la vida i la mort interessin més que la sorpresa o l'efectisme.

La coral de la URV ha interpretat aquest Rèquiem per cor mixt aquesta primavera a Tarragona, Valls, Salou, l'Hospitalet de l'Infant i ara a Flix.

REQUIEM

Nr. 1 Introitus et Kyrie

Luigi Cherubini
(1760 - 1842)

Larghetto sostenuto (♩. 50)

Soprano
Alto
Tenore
Basso

pp Re-qui-em a-e.
pp Re-qui-em a-e.
pp Re-qui-em a-e.
pp Re-qui-em a-e.

Larghetto sostenuto ♩ : 50

Vcllo. Fag.
Violon

pp

9

ter - nam do-na e-is, Do-mi-ne, et lux per-
ter - nam do-na e-is, Do-mi-ne, et lux per-
ter - nam do-na e-is, Do-mi-ne, et lux per-
ter - nam do-na e-is, Do-mi-ne, et lux per-
ter - nam do-na e-is, Do-mi-ne, et lux per-

19

pe-tu-a lu-ce-at e-is.
pe-tu-a lu-ce-at e-is.
pe-tu-a lu-ce-at e-is.
pe-tu-a lu-ce-at e-is.
pe-tu-a lu-ce-at e-is.

cresc. *pp*

MISSA DE RÈQUIEM EN DO MENOR

Luigi Cherubini, 1816

Traducció montserratina

Introit

(Introitus)

*Requiem æternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat
eis.*

El repòs etern doneu-los, Senyor,
i que la llum perpètua brilli
damunt d'ells.

*Te decet hymnus Deus, in
Sion, et tibi reddetur votum in
Ierusalem.*

Us canten dignament lloances a
Sió, i en honor vostre es fan els
vots a Jerusalem.

*Exaudi orationem meam; ad te
omnis caro veniet.*

Escolteu la meva súplica, perquè
és a vós que tornarà tot mortal.

*Requiem æternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat
eis.*

El repòs etern doneu-los, Senyor,
i que la llum perpètua brilli
damunt d'ells.

*Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.*

Senyor, tingueu pietat.
Crist, tingueu pietat.
Senyor, tingueu pietat.

Gradual

(Graduale)

*Requiem aeternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat
eis.*

El repòs etern doneu-los, Senyor,
i que la llum perpètua brilli
damunt d'ells.

*In memoria aeterna erit iustus:
ab auditione mala non timebit.*

El just serà sempre recordat:
d'una mala notícia no tindrà por.

Seqüència

(Sequentia)

*Dies irae, dies illa,
Solvat saeculum in favilla,
Teste David cum Sibylla!*

Dia terrible serà aquell dia,
que reduirà el món a cendra:
ho afirma David amb la Sibil·la.

*Quantus tremor est futurus,
quando iudex est venturus,
cuncta stricte discussurus!*

Quin espant serà el nostre
quan el jutge vingui a demanar-
nos comptes amb rigor.

*Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum,
coget omnes ante thronum.*

La trompeta, fent ressonar un so
misteriós pels sepulcres de la terra,
aplegarà tothom davant del tron.

*Mors stupebit et Natura,
cum resurget creatura,
judicanti responsura.*

La mort i la natura quedaran
parades quan ressuscitin les
criatures per respondre al seu
Jutge.

*Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde Mundus iudicetur.*

Un llibre duran,
on es trobarà escrit tot allò
de què el món serà jutjat.

*Judex ergo cum sedebit,
quidquid latet apparebit,
nil inultum remanebit.*

*Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus,
cum vix justus sit securus?*

*Rex tremendæ majestatis,
qui salvandos salvas gratis,
salva me, fons pietatis.*

*Recordare, Jesu pie,
quod sum causa tuæ viæ;
ne me perdas illa die.*

*Quærens me, sedisti lassus,
redemisti crucem passus,
tantus labor non sit cassus.*

*Juste Judex ultionis,
donum fac remissionis
ante diem rationis.*

*Ingemisco, tamquam reus,
culpa rubet vultus meus,
supplici parce Deus.
Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.*

Quan, doncs, el jutge s'asseurà,
tot el què és secret serà revelat;
res no quedarà sense càstig.

Què diré aleshores, pobre de mi?
A quin advocat acudiré, si el just
amb prou feines estarà segur?

O Rei de tremenda majestat,
que els qui han de ser salvats
salveu, salveu-me a mi, oh font
de bondat.

Recordeu-vos, Jesús bondadós,
que he estat la causa del vostre
pelegrinatge; no em feu morir
aquell dia.

Quan em cercàveu, us vau
asseure cansat, i em vau redimir
morint en creu: que tants
sofriments no siguin vans.

O Jutge de venjança justa,
doneu-me el vostre perdó
abans de donar comptes.

Em planyo com si fos un reu,
el pecat em fa pujar els colors a
la cara. Perdoneu-me, oh Déu,
ara que us suplico.
Vós que perdonàreu Maria
Magdalena i el bon lladre,
i m'heu donat esperança.

*Preces meæ non sunt dignæ,
sed tu bonus fac benigne,
ne perenni cremer igne.*

*Inter oves locum præsta,
et ab hædis me sequestra,
statuens in parte dextra.*

*Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.*

*Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis,
gere curam mei finis.*

*Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
judicandus homo reus.
Huic ergo parce, Deus.*

*Pie Jesu Domine,
dona eis requiem. Amen.*

Ofertori (Offertorium)

*Domine, Iesu Christe, Rex
gloriæ, libera animas omnium
fidelium defunctorum de poenis
infernî et de profundo lacu.*

Si la meva súplica és indigna,
vós, que sou bo, feu si us plau, que
no hagi de cremar al foc etern.

Doneu-me lloc entre les ovelles, i
separeu-me dels cabrits
situant-me a la vostra dreta.

Quan siguin confosos els maleïts
i destinats al foc cruel,
crideu-me amb els beneïts.

Us ho prego, humil i prosternat,
amb el cor trossejat com la
cendra, que tingueu cura del
meu darrer moment.

Dia de llàgrimes serà aquell dia
que l'home ressuscitarà de la
pols per ser judicat.
Perdoneu-lo, doncs, oh Déu!

Senyor Jesús, ple de bondat,
doneu-los el repòs. Amén.

Senyor, Jesucrist, Rei de la glòria,
allibereu les ànimes dels fidels
difunts de les penes de l'Infern i
de l'abisme profund.

*Libera eas d'ore leonis, ne
absorbeat eas tartarus, ne
cadant in obscurum; sed
signifer sanctus Michael
repræsentet eas in lucem
sanctam, quam olim Abrahæ
promisisti et semini eius.*

*Hostias et preces tibi, Domine,
laudis offerimus; tu suscipe pro
animabus illis, quarum hodie
memoriam facimus.*

*Fac eas, Domine, de morte
transire ad vitam.
Quam olim Abrahæ promisisti
et semini eius.*

Sanctus

(*Sanctus* en la missa ordinària)

*Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Domine Deus Sabaoth!;
pleni sunt coeli et terra gloria
tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine
Domini.
Hosanna in excelsis.*

Allibereu-les de la gola del lleó!
Que no les engoleixi l'abisme,
ni vagin a parar a les tenebres:
sinó que Sant Miquel, el
portaestandard, se les endugui a
la llum santa, que en altre temps
vau prometre a Abraham i a la
seva descendència.

Sacrificis i pregàries, Senyor,
us oferim a lloança vostra.
Accepteu-les per aquells dels
quals avui fem memòria.

Feu-los passar, Senyor, de
mort a vida, com antuvi vau
prometre a Abraham i a la seva
descendència.

Sant, Sant, Sant és el Senyor;
Déu de l'univers;
Plens estan el cel i la terra de la
vostra glòria.
Hossanna a dalt del cel
Beneït el qui ve en nom del
Senyor.
Hossanna a dalt de cel.

Agnus Dei

(*Agnus Dei*)

*Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, dona eis requiem,
Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, dona eis requiem,
Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, dona eis requiem
sempiternam.*

Anyell de Déu, que llevu el
pecat del món, doneu-los el
repòs.

Anyell de Déu, que llevu el
pecat del món, doneu-los el
repòs.

Anyell de Déu, que llevu
el pecat del món, doneu-los
l'etern repòs.

Comunió

(*Communió*)

*Lux æterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in æternum,
quia pius es.*

Que la llum eterna brilli
damunt d'ells, Senyor, amb els
vostres sants per sempre més,
perquè sou bondadós.

*Requiem æternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat
eis.
Cum sanctis tuis in æternum,
quia pius es.*

El repòs etern doneu-los,
Senyor, i que la llum eterna
brilli damunt d'ells,
amb els vostres sants per
sempre més, perquè sou
bondadós.

CONCERT ORGANITZAT PER LA FAMÍLIA I AMICS D'ANTONI SABATÉ

Amb la col·laboració de

Ajuntament de Flix

Diputació Tarragona